

RAADSINFORMATIEBRIEF

15R.00598

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 27 oktober 2015

Portefeuillehouder(s) : wethouder de Weger

Portefeuille(s) : Milieu

Contactpersoon : B. Wouda

Tel.nr. : 8621

E-mailadres : wouda.b@woerden.nl

15R.00598

Onderwerp:

Reactie gemeente Utrecht op vragen veiligheid rondom BASF de Meern

Kennisnemen van:

De brief van de gemeente Utrecht van 22 september 2015 waarin zij antwoord geeft op de vragen van de gemeente Woerden inzake BASF.

Inleiding:

Het college heeft antwoord ontvangen (brief 15.019268) op de vragen die het college in uitvoering van RIB 15R.0064 gesteld heeft aan de gemeente Utrecht (brief 15U.9665). Uit de brief van de gemeente Utrecht blijkt dat BASF maatregelen heeft getroffen. Het plaatsen van een zogeheten DeNOx-installatie (15i.03544) die uitstoot van schadelijke stoffen voorkomt is één van de maatregelen. Uit de brief blijkt dat bewoners in de omgeving van de fabriek geen veiligheidsrisico lopen.

Op 27 augustus jongsteleden zijn een aantal raadsleden, op uitnodiging van BASF, op bezoek geweest bij de fabriek.

Kernboodschap:

Met de brief van de gemeente Utrecht zijn de vragen van de raad beantwoord.

Vervolg:

n.v.t.

Bijlagen:

Brief gemeente Utrecht (15.019268)
Folder BASF deNox-installatie

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruijsbergen

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

15.019268

Registratiedatum: 25/09/2015
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Gemeente Utrecht

Gemeente Woerden
College van burgemeester en wethouders
Postbus 45
3440 AA WOERDEN

RBP

25 SEP. 2015

Dat. Amkt.:
Streefdat.:
Afschr.:
B.V.O.:

Behandeld door W.F. Matser
Doorkiesnummer 030 - 28 64660
E-mail w.matser@utrecht.nl
Bijlage(n) Geen
Uw kenmerk 15U.09665
Uw brief van 26 mei 2015

Datum 22 september 2015
Ons kenmerk 15.508001
Onderwerp Toezicht op BASF De Meern
Verzonden
Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geacht College,

In uw brief van 26 mei 2015, verzonden 4 juni 2015, spreekt uw college het vertrouwen uit in het toezicht op het BRZO-bedrijf BASF binnen de gemeente Utrecht. U geeft ook aan ongerust te zijn over de berichtgeving rondom dit bedrijf. Diverse raadsfracties binnen uw gemeente hebben vragen gesteld over het toezicht op dit BRZO-bedrijf en welke consequenties een mogelijk ongeval kan hebben voor de bewoners van Woerden.

Hieronder geven wij antwoord op de door uw gemeenteraad gestelde vragen.

Welke maatregelen zijn bij het bedrijf getroffen om verdere ongevallen te voorkomen en het zogeheten veiligheidsplan te verbeteren?

Op verzoek van het BRZO-bevoegd gezag (Gemeente Utrecht, Inspectie SZW en Veiligheidsregio Utrecht) heeft BASF een plan van aanpak opgesteld. Dit plan van aanpak is gericht op het voorkomen van de incidenten¹ die zich de afgelopen tijd hebben voorgedaan. Het plan van aanpak is door de BRZO-partners beoordeeld en goedgekeurd. Op basis van een stappenplan worden tekortkomingen aan de installaties beoordeeld en met een tijdsplan per installatie verbetervoorstellen uitgewerkt en geïmplementeerd. De voortgang hiervan wordt zeer frequent besproken met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied die namens de gemeente Utrecht de bevoegd gezag taken (WABO-milieu en BRZO) uitvoert. Onderdeel van dit plan van aanpak was het stilleggen van de BM-fabriek. BASF heeft begin april 2015 uit eigen beweging deze fabriek gedurende zes weken stilgelegd om de onderzoeken en testen zo goed en snel mogelijk te kunnen uitvoeren. Deze periode is ook gebruikt om de kennis van de medewerkers verder te verdiepen over de (complexe) werkprocessen.

Op welke wijze kunnen ongevallen of incidenten op enigerlei manier een risico vormen voor bewoners van de gemeente Woerden, bijvoorbeeld doordat zij bij een ongunstige windrichting getroffen kunnen worden door giftige dampen?

In het op 6 juli 2015 geactualiseerde "Regionaal Risicoprofiel" van de VrU is onder andere het bedrijf BASF beschouwd vanuit de eventuele effecten op de omgeving. De VrU is overigens een

¹ het gaat hier om LOC incidenten (spills, emissies, blootstelling)

van de BRZO-partners die deelneemt in de gezamenlijke controles van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied bij BASF.

Het gaat bij de incidenten die zich de afgelopen tijd hebben voorgedaan om het vrijkomen van poedervormige vaste (gevaarlijke) stoffen die een risico kunnen vormen voor de medewerkers van BASF. Het vrijkomen van deze stoffen vond plaats binnen de muren van de afdeling waar met deze stoffen wordt gewerkt.

Er is geen sprake van giftige dampen die een gevaar kunnen vormen voor omwonenden. Om die reden is dan ook de Inspectie SZW (voormalige Arbeidsinspectie) nauw betrokken bij het onderzoek van deze incidenten en de blootstelling van de werknemers van het bedrijf.

Op welke wijze is het mogelijk om de gemeente Woerden bij vergunningverlening van het bedrijf te betrekken en hoe staat u hier tegenover?

De gemeente Utrecht is op dit moment het bevoegd gezag voor het BRZO-bedrijf BASF (in 2016 zal de Provincie Utrecht het bevoegd gezag worden; wanneer is op dit moment nog niet duidelijk). U kunt als gemeente tijdens de ter inzage legging van een ontwerp-omgevingsvergunning uw zienswijze kenbaar maken. De belangen van uw gemeente en uw inwoners kunnen dan worden meegewogen in het besluitvormingsproces.

Vragen?

Voor vragen over deze brief kunt u contact opnemen met de heer H. Jannink, senior hoofdinspecteur bij Vergunningen, Toezicht en Handhaving. Hij is bereikbaar op 030-286 4928, of per e-mail: h.jannink@utrecht.nl.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

The Chemical Company

DeNOx-installatie

Onmisbaar voor schone lucht

Een DeNOx-installatie is niets meer dan een uit de kluiten gewassen autokatalysator. Net als de installatie onder uw vierwieler zorgt een DeNOx-installatie ervoor dat schadelijke stoffen in uitlaatgas omgezet worden in onschadelijke gassen. Uit uw auto komt voornamelijk koolstofdioxide en water, uit de DeNOx-installatie komt stikstof en water.

Maar wat is NOx eigenlijk? Waarom heeft BASF De Meern deze installatie nodig? En wat doen we eraan om te voorkomen dat NOx toch vrijkomt?

Wat is NOx?

NOx is een gasmengsel, net als lucht. Het bestaat uit verschillende stikstofverbindingen. Deze verbindingen komen vrij bij de verbranding van een heel scala aan stoffen. De belangrijkste daarvan zijn autobrandstoffen.

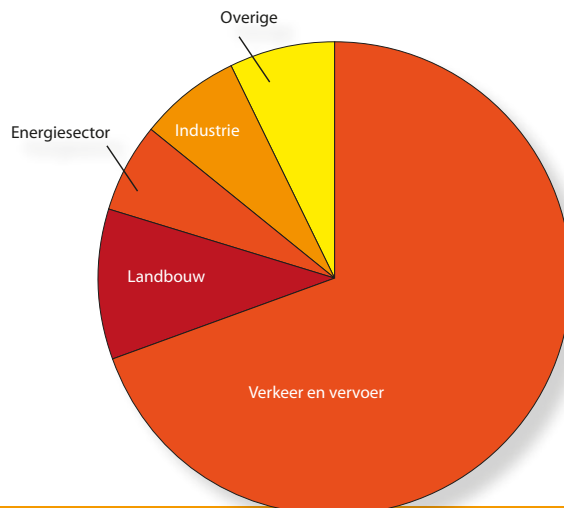
WEGVERKEER IS

VERREWEG DE GROOTSTE

BRON VAN NOx

De motor van uw auto produceert een klein beetje NOx. Een katalysator in uw auto zorgt dat die hoeveelheid NOx grotendeels wordt afgebroken en niet met de uitlaatgassen in het milieu verdwijnt. Toch stoot uw auto nog steeds NOx uit. De meeste NOx, meer dan de helft van alles wat de lucht in verdwijnt, wordt door auto's, vrachtwagens en andere vervoermiddelen uitgestoten. Slechts een klein deel komt voor rekening van de chemische industrie.

Overzicht NOx uitstoot per sector

(Bron: Rijksoverheid www.emissieregistratie.nl)

Is NOx gevaarlijk?

NOx bestaat hoofdzakelijk uit stikstofoxide en stikstofdioxide. Stikstofoxide is een kleurloos gas dat je niet kunt ruiken. Het reageert met zuurstof tot stikstofdioxide. Stikstofdioxide is een oranje-bruin gas met een prikkelende geur.

Het NOx-mengsel dat gereinigd wordt in de DeNOx-installatie bestaat voor het grootste deel uit stikstofdioxide. Wanneer het gas in aanraking komt met vochtige lucht vormt het salpeterzuur, een belangrijk bestanddeel van zure regen. Ook is NOx bekend als broeikasgas. Het grootste gevaar van de uitstoot van te veel NOx dreigt dan ook voor het milieu. Bij mensen kan het inademen van NOx leiden tot geprikkelde slijmvliezen en schade aan de longen.

We zorgen er bij BASF voor dat er zo weinig mogelijk NOx in de omgeving terecht komt, doordat we onze gasstromen zuiveren met de DeNOx-installatie.

▲ NOx is een gasmengsel van verschillende stikstofverbindingen. Het bestaat voornamelijk uit de gassen stikstofoxide en stikstofdioxide. Een molecuul stikstofoxide bestaat uit één atoom zuurstof (O) en één atoom stikstof (N). Een molecuul stikstofdioxide bestaat uit twee keer O en een keer N. NOx is een mengsel van deze beide gassen. Atomen, de gekleurde bollen in deze illustratie, zijn de kleinste chemische bouwstoffen.

DE BRUINE KLEUR VAN SMOG

DIE BOVEN EEN STAD HANGT

WORDT VEROORZAAKT

DOOR STIKSTOFDIOXIDE

◀ Bangkok, Thailand

De DeNOx-installatie

Bij BASF maken we NOx onschadelijk met een DeNOx-installatie. In deze installatie laten we het uitlaatgas waar NOx in zit, reageren met ammonia - dezelfde vloeistof die u in de keukenkast heeft staan als schoonmaakmiddel.

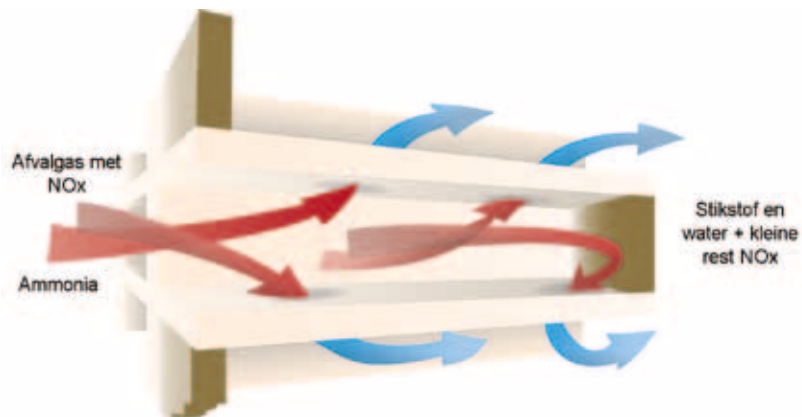
KATALYSATOR ZET NOx OM IN ONSCHADELIJKE GASSEN

- ▶ De katalysator in een DeNOx-installatie lijkt erg op deze autokatalysator. Het heeft de vorm van een honingraat met kanalen. In de DeNOx-installatie stroomt het NOx-houdende afvalgas uit de fabriek samen met ammonia door de kanalen van de katalysator. In de kanalen reageert NOx met ammonia tot stikstof en water.

- ▲ De DeNOx-installaties staan bovenop de fabrieken waar NOx wordt geproduceerd. Ze werken als gigantische autokatalysatoren. Het uitlaatgas wordt er samen met wat ammonia doorheen geleid. Uit de uitlaatpijp komt schoon stikstofgas en waterdamp.

Net als in veel van onze andere processen is een katalysator onderdeel van dit schoonmaakproces. Een katalysator is een hulpstof die ervoor zorgt dat er geen andere stoffen ontstaan dan schoon stikstofgas en water. En die twee onschadelijke stoffen zijn toch al overvloedig in onze atmosfeer aanwezig. Er blijft nog een heel klein beetje NOx en ammonia over in het uitlaatgas. In de ideale wereld zou deze zogeheten restemissie natuurlijk niet bestaan. Liefst stoten we helemaal geen schadelijke gassen uit. De ideale wereld bestaat helaas niet. We proberen er wél zo dicht mogelijk bij te komen.

DRIE PERSONENAUTO'S DIE EEN UUR

RONDRIJDEN STOTEN IN DIE TIJD

MEER NOx UIT DAN EEN DeNOx-INSTALLATIE

BIJ BASF DE MEERN

Bron: STREAM studie, CE Delft, 2008

Veel gestelde vragen

Waarom komt er NOx vrij bij de processen van BASF?

Het beste is natuurlijk om te zorgen dat er zo weinig mogelijk NOx vrijkomt bij een chemisch proces. Dat kan in bijvoorbeeld een kolencentrale of afvalverbrandingsinstallatie prima door de juiste temperatuur te kiezen of het afvalgas weer terug te leiden naar de installatie waar het nogmaals wordt verbrand. Wanneer NOx vrijkomt bij een chemisch proces, zoals de fabriek van BASF in De Meern, dan kun je deze methode niet toepassen. De chemische processen zouden erdoor ontregeld worden. Het afvalgas moet dus onschadelijk worden gemaakt. Dat doen we met de DeNOx-installatie.

Hoe vaak wordt de uitstoot van NOx gemeten?

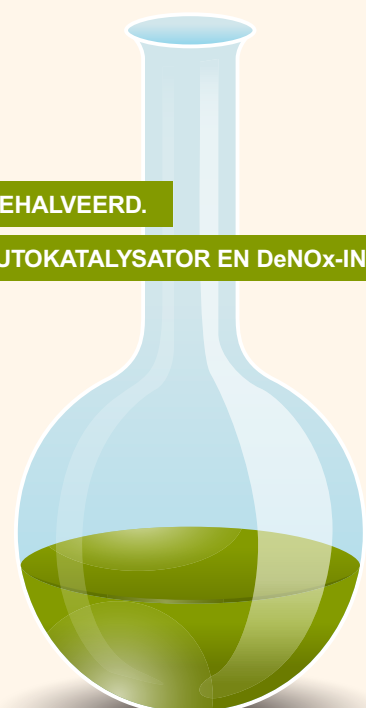
BASF meet continu de emissie van NOx. Zo kunnen we razendsnel ingrijpen wanneer er iets niet klopt.

Wat gebeurt er als NOx reageert met verontreinigingen uit de lucht?

Wanneer NOx reageert met vochtige lucht ontstaat er salpeterzuur, een belangrijk bestanddeel van zure regen. Verder bestaat lucht vooral uit stikstof. Daar reageert NOx niet mee. Ook de reactie met zuurstof levert niets anders op dan stikstofdioxide, wat NOx al voornamelijk is.

DE UITSTOOT VAN NOx IN NEDERLAND IS DE AFGELOPEN TWINTIG JAAR GEHALVEERD.

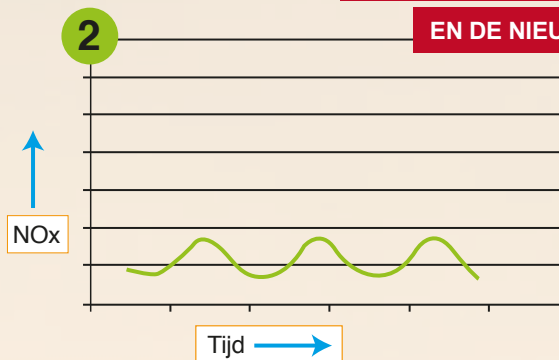
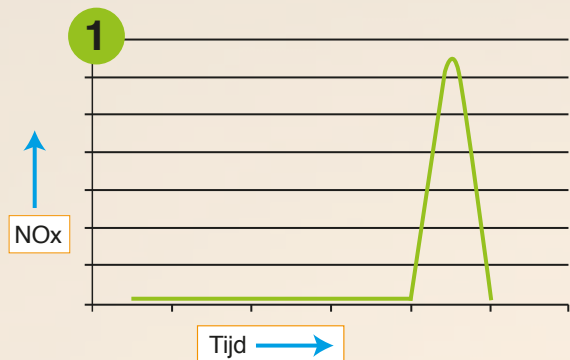
DAT IS TE DANKEN AAN ONDER MEER DE AUTOKATALYSATOR EN DeNOx-INSTALLATIES.

Vooruitgang

Bij BASF gaan we met onze tijd mee. In de tien jaar dat onze DeNOx-installaties werken, zijn er veel verbeteringen ontwikkeld. Die verbeteringen passen we allemaal toe in de nieuwe deNOx-installaties die we willen gaan plaatsen. Dit zijn enkele voorbeelden:

- ▼ Met nieuwe technologie zorgen we ervoor dat NOx niet meer in pieken wordt aangeboden aan de DeNOx-installatie. Daardoor wordt de kans minimaal dat er bij een storing extra NOx in de buitenlucht terecht komt.

DE STROOM VAN

UITLAATGASSEN IN DE

OUDE SITUATIE (LINKS)

EN DE NIEUWE (RECHTS)

We regelen de toevoer van ammonia veel beter. Daarmee zorgen we ervoor dat er nog meer NOx onschadelijk wordt gemaakt. Onze uitstoot van NOx wordt nog eens gehalveerd door het in gebruik nemen van de nieuwe installatie.

- We zorgen ervoor dat het ammoniakgas dat overblijft onschadelijk wordt gemaakt. Daarmee hebben we ook de uitstoot van dat gas fors verminderd.

MEER INFORMATIE

Wilt u meer weten over NOx of over onze DeNOx-installatie, neem dan gerust contact met ons op.

BASF Nederland B.V.
Process Catalysts &
Technologies

Bezoekadres:
Strijkviertel 61
3454 PK DE MEERN

Postadres:
Postbus 19
3454 ZG DE MEERN
T +31 (0)30 666 92 11
F +31 (0)30 666 15 31
E-mail:
demeernhse@basf.com
www.basf.nl

